§ 116 Mošuvnnat

§ 116.1 M 646 – Mošuvdna ahte suodjalit vuovdesámi boazodoalu Suodjalusa sisabahkkemiin

Áššegirjjit
- Dievasčoahkkin beavdegirji 2025-11-24—25, 27—28, § 30
- M 646 Jennie Granbergas 2025-11-27, dnr 2025-2238
- Stivrabeavdegirji 2025-12-08, § 98.7
- Stivrabeavdegirji 2025-12-19, § 112.2
- Stivrabeavdegirji 2025-12-19, § 112.2
- Stivrabeavdegirji 2026-01-20—22, § 10.7
- Stivrabeavdegirji 2026-04-14—16, § 50.7
- Boazodoallolávdegotti beavdegirji 2026-06-17, § 40.1

Ášši ovdánbuvttiin: Ulrika Hannu

Jennie Granberg lea skábmamánu 27. b. 2025 buktán mošuvnna mas gáibida:

ahte ásahit formaliserejuvvon gulahallama gaskal Sámedikki ja Suodjalusa vái dárkilit árvvoštallet ja digaštallet sisabahkkemiid váikkuhusaid vuovdesámi boazodollui,

ahte ásahit geatnegahtti birasváikkuhus guorahallamiid suodjalusprošeavttaide guovlluin gos lea boazodoallu, vái gávdnet ja unnidit negatiiva váikkuhusaid,

ahte ráhkadit čielga njuolggadusaid mat suddjejit ja seailluhit dehálaš guohtoneatnamiid sisabahkkemiid ja suodjalusdoaimmaid oktavuođas,

ahte dáhkiidat ahte sámit geaidda sisabahkkemat čuhcet negatiivvalaččat ožžot ulbmilaš veahkke- ja buhtadandoaibmabijuid,

ahte vuovdesámi boazodoalu birra čađahit oahppodoaibmabijuid vái šaddá eanet dihtomielalašvuohta ja ipmárudus mearrideaddjiin ja suodjalus bargiin.

———————

Ášši meannuduvvui stivračoahkkimiin juovlamánu 8. b ja juovlamánu 19. b. 2025.

———————

Stivra mearridii ođđajagimánu 20. – 22. b. 2026, § 10.7

ahte gohčču hálddahusa válbmet ášši vieru mielde, eahpepolitihkalaččat, rievttálaččat ja áššálaččat ja maid čilget ovddit mearrádusaid áššis.

———————

§ 116 Mošuvnnat - *joatkka*

§ 116.1 M 646 – Mošuvdna ahte suodjalit vuovdesámi boazodoalu Suodjalusa sisabahkkemiid olis - joatkka

Suodjalusas lei skábmamánu 11. b. 2025 diehtojuohkinčoahkkin Árviesjávrrie hárjehallan- ja báhčinguovllu stuorideami birra, mas earret eará dalá stivrajođiheaddji ja politihkalaš áššedovdi oassálaste Sámedikki beales. Suodjalus deattuhii čállosis skábmamánu čoahkkimis, ahte boahtte áiggis áigut bovdet eanet čoahkkimiidda, go sis leat eanet dieđut ja Suodjalus háliida nu rabas gulahallama go vejolaččat ja gulahallat vái oainnut bohtet ovdán ja árrat bohtet mielde prosessii[1].
Dasto leat Sámedikki stivrajođiheaddji ja boazodoallolávdegotti jođiheaddji Marita Stinnerbom ja hálddahusbargit leamaš čoahkkimis guoskevaš čearuiguin ođđajagimánu 13. b. 2026 Árviesjávrries, ja regemeanta K4 leamaš čoahkkin čearuiguin.

Dasto lea Sámediggi sádden iežas cealkámuša Leanastivrii viiddiduvvon báhčinguovllu birasváikkuhusaid árvvoštallamis[3]. Suodjalusa dieđuin boahtá ovdán ahte das galgá leat čoahkkin čearuiguin ja galget dahkat boazodoalloguorahallama. Sámediggi čállá cealkámušastis ahte lea dehálaš ahte buot guoskevaš čearut leat árrat oasálaššan áššis, ja ahte mii galgá leat mielde birasváikkuhus čilgehusas/boazodoalloguorahallamis. Cealkámušas boahtá maiddái ovdán ahte váikko suodjaleami beroštumit vuoruhuvvojit ovdal boazodoalu, de ii mearkkaš ahte ii sáhte doaimmahit boazodoalu ja ahte áššit mat gusket sámekultuvrra eavttuide galggaše biddjot eatnamiid oktavuhtii maid álgoálbmot sápmelaččat leat árbevirolaččat geavahan ja ain geavahit. Sámediggi lea maid čujuhan ahte eisváldi goziha boazodoalu almmolaš beroštumiid, mat dávjá leat seamma go čearuid ovttaskas beroštupmi. Muhto eiseválddis eaii leat bietnadieđut báikkálaš dásis ja danin lea dehálaš ahte Suodjalusas leat sierra čoahkkimat čearuiguin. Báhčin- ja hárjehallanguovllu viiddidit eanaš Mausjaur vuovdečearu eatnamiin, mii dagaha ahte eatnamat gáržot ja dat čuohcá ránnjá čearuide.

Dasa lassin lea Sámediggi (stivrajođiheaddji, boazodoallolávdegotti jođiheaddji ja hálddahusbargit) sihtan čuovvolan čoahkkima Suodjalusain.

Stivra mearridii cuoŋománu 14. -16. b. 2026, § 50.7

ahte dáhtut boazodoallolávdegottis cealkámuša áššái.

§ 116 Mošuvnnat - *joatkka*

§ 116.1 M 646 – Mošuvdna ahte suodjalit vuovdesámi boazodoalu Suodjalusa sisabahkkemiid olis - joatkka

Boazodoallolávdegoddi mearridii geassemánu 17. b. 2026, § 40.1

ahte cealkit čuovvovaččat dás vuolde:
Boazodoallolávdegoddi lea seamma oaivilis go dan mii boahtá ovdán áššečilgehusas ja evttoha dasto ahte mošuvnda lea vástiduvvon.

Stivra čujuha Sámedikki jagi 2026 doaibmaplánii ja ulbmiliidda:
Bistevaš sámi servodat mas leat bistevaš ealáhusat ja nana boazodoallu.

- ✓ Ovddidit eanet doaimmaid sámi ásahusaide ja organisašuvnnaide vái sáhttet oassálastit sihkkarvuođa- ja suodjalusáššiin.
- ✓ Bargat dan ovdii ahte boazodoallu, bivdu ja guolástus lea oassin gearggusvuođas- ja fuolahusplánemis.
- ✓ Bargat dan ovdii ahte ásahuvvojit mekanismmat sámi eana- ja čáziid massimii buhtedeami várás

Stivra mearrida ahte Sámediggi mearrida

ahte mošuvdna lea dasto vástiduvvon.

§ 116 Motioner

§ 116.1 M 646 - Motion om att säkerställa den skogssamiska renskötseln i samband med Försvarsmaktens exploateringar

Dokument
- Plenumsprotokoll 2025-11-24—25, 27—28, § 30
- M 646 av Jennie Granberg 2025-11-27, dnr 2025-2238
- Styrelseprotokoll 2025-12-08, § 98.7
- Styrelseprotokoll 2025-12-19, § 112.2
- Styrelseprotokoll 2025-12-19, § 112.2
- Styrelseprotokoll 2026-01-20—22, § 10.7
- Styrelseprotokoll 2026-04-14—16, § 50.7
- Rennäringsnämndens protokoll 2026-06-17, § 40.1

Föredragande: Ulrika Hannu

Jennie Granberg har den 27 november 2025 inlämnat en motion där hon yrkar:

att skapa en formaliserad dialog mellan Sametinget och Försvarsmakten för att noggrant utvärdera och diskutera konsekvenserna av exploateringar på skogssamisk renskötsel,

att införa obligatoriska miljökonsekvensbedömningar för att försvarsprojekt som berör områden där renskötsel bedrivs, för att identifiera och minimera negativa effekter,

att utarbeta tydliga riktlinjer för att skydda och bevara viktiga betesmarker i samband med exploatering och militär aktivitet,

att säkra att samer som drabbas av negativa konsekvenser av exploateringar får adekvata stöd- och kompensationsåtgärder,

att genomföra utbildningsinsatser om skogssamisk renskötsel för att öka medvetenheten och förståelsen bland beslutsfattare och militär personal.

Ärendet utgick vid styrelsesammanträdet 8 december respektive 19 december 2025.

Styrelsen beslutade 20 -22 januari 2026, § 10.7

att uppdra till kansliet att bereda motionen enligt praxis, så som opolitiskt, rättsligt och sakkunnigt samt redovisa tidigare beslut i ärendet.

---

§ 116 Motioner – *forts.*

§ 116.1 M 646 - Motion om att säkerställa den skogssamiska renskötseln i samband med Försvarsmaktens exploateringar – *forts.*

Försvarsmakten genomförde den 11 november 2025 ett informationsmöte angående utvidgning av övnings- och skjutfältet i Arvidsjaur, där bland annat dåvarande styrelseordförande samt politiskt sakkunnige deltog för Sametingets räkning. Sammanfattningsvis konstaterade Försvarsmakten i PM från novembermötet att de kommer att bjuda in till fler möten i framtiden, när det finns mer information att ge och att Försvarsmakten vill ha en så transparent process som möjligt och föra en dialog så att synpunkter kan fångas upp och tas med tidigt i processen.[1]
Därefter har Sametingets styrelseordförande och rennäringsnämndens ordförande Marita Stinnerbom samt kanslipersonal haft möte med berörda samebyar den 13 januari 2026 i Arvidsjaur, och regementet K4 haft möte med samebyarna.

Vidare har Sametinget yttrat sig i miljöprövningen till Länsstyrelsen, för det utvidgade skjutfältet.[2] I underlaget från Försvarsmakten framgår att de ska ha möten med samebyarna och göra rennäringsanalyser. I yttrandet har Sametinget anfört att det är viktigt att alla berörda samebyar kommer in i ett tidigt skede, samt vad som ska ingå i en miljökonsekvensbeskrivning/rennäringsanalys etc. I yttrandet beskrivs också att även om totalförsvarets intressen går före så utesluter det inte att renskötsel kan fortsätta bedrivas, och att frågor om den samiska kulturens förutsättningar ska sättas i sitt sammanhang när det gäller marker som urfolket samerna traditionellt brukat samt brukar. Sametinget har även anfört att myndigheten bevakar det allmänna intresset för renskötseln som oftast sammanfaller med samebyars enskilda intresse. Dock har myndigheten inte detaljkunskap på lokal nivå och det är därför viktigt att Försvarsmakten har enskilda möten för samebyarna. Bland annat ligger den stora utvidgningen av själva skjut- och övningsfältet ligger inom Mausjaur skogssameby, vilket innebär ett minskat utrymme som i sin tur ger stort tryck på de andra närliggande samebyarna.

Därutöver har Sametinget (styrelseordförande, rennäringsnämndens ordförande samt kanslipersonal) bokat in uppföljande möte med Försvarsmakten.

Styrelsen beslutade 14 -16 april 2026, § 50.7

att inhämta yttrande från rennäringsnämnden.

---

[1] PM Informationsmöte angående utvidgning av övnings- och skjutfältet i Arvidsjaur 2025-11-11.
[2] Sametingets dnr 2025-1321.

§ 116 Motioner – *forts.*

§ 116.1 M 646 - Motion om att säkerställa den skogssamiska renskötseln i samband med Försvarsmaktens exploateringar – *forts.*

Rennäringsnämnden beslutade 17 juni 2026, § 40.1

att avge nedan yttrande:

Rennäringsnämnden instämmer i ärendebeskrivningen och föreslår att motionen därmed är besvarad.

Styrelsen hänvisar till Sametingets verksamhetsplan för år 2026 och mål :
Hållbart samiskt samhälle med bärkraftiga näringar och en livskraftig renskötsel

---

- ✓ Verka för ökad kapacitet inom samiska institutioner och organisationer för att delta i dialog kring säkerhets- och försvarsfrågor
- ✓ Arbeta för att rennäring, jakt och fiske inkluderas i beredskaps- och försörjningsplanering
- ✓ Verka för mekanismer för kompensation för förlust av samisk mark och vatten

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att motionen därmed är besvarad,.